

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 129/2015-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. apríla 2015 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti MobilStar, spoločnosť s ručením obmedzeným, Košice, Napájadlá 2/A, Košice, zastúpenej KAIFER advokátska kancelária s. r. o., Fibichova 11, Košice, konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. Jaroslava Kaifera, ktorou namieta porušenie svojich základných práv domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 26 Cb 227/2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti MobilStar, spoločnosť s ručením obmedzeným, Košice, o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. októbra 2014 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti MobilStar, spoločnosť s ručením obmedzeným, Košice, Napájadlá 2/A, Košice (ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách aj „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 26 Cb 227/2009 (ďalej len „napadnuté konanie“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka je účastníčkou napadnutého konania vedeného okresným súdom v procesnom postavení žalobkyne (v označenom konaní sa domáhala proti žalovanému náhrady škody, pozn.). Okresný súd rozhodol o žalobe sťažovateľky rozsudkom z 21. mája 2013 tak, že žalobu sťažovateľky zamietol. Proti uvedenému rozsudku v napadnutom konaní podala sťažovateľka odvolanie. Následne okresný súd uznesením z 9. augusta 2013 uložil sťažovateľke povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie v sume 5 830,50 €. Proti tomuto uzneseniu podala sťažovateľka v zákonnej lehote odvolanie, pričom podľa názoru sťažovateľky sa v predmetnej veci nekoná.

Sťažovateľka v sťažnosti namieta, že okresný súd svojou nečinnosťou, ako aj zmätočným uznesením o vyrubení súdneho poplatku za podané odvolanie (v uznesení bola nesprávne označená vec) a vyznačením jeho právoplatnosti aj napriek tomu, že sťažovateľka podala proti uzneseniu o vyrubení súdneho poplatku odvolanie, zasiahol do jej označených práv. Sťažovateľka v tejto súvislosti ďalej namietala, že uznesenie bolo vydané súdnou

tajomníčkou, preto ho považovala za vydané v rozpore so zákonom. Sťažovateľka ďalej tiež uviedla, že vzhľadom na okolnosti prípadu podala sťažnosť na postup súdu adresovanú predsedovi okresného súdu z 15. augusta 2014, na ktorú reagoval predseda okresného súdu písomnou odpoveďou, v rámci ktorej uviedol, že predmetný súdny spis sa nachádza na Najvyššom súde Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) a že vzhľadom na to, že Krajský súd v Bratislave – justičná pokladnica vyzvala sťažovateľku na dobrovoľné zaplatenie súdneho poplatku vyrubeneho na základe uznesenia okresného súdu z 9. augusta 2013 (na ktorom bola vyznačená doložka právoplatnosti, pozn.), požiadal justičnú pokladnicu o pozastavenie vymáhania pohľadávky vyplývajúcej z označeného uznesenia okresného súdu. Predseda okresného súdu ďalej v odpovedi na sťažnosť sťažovateľke oznámil, že v súčasnosti nemá možnosť preskúmať obsah uvedeného spisu a vo veci zjednať nápravu, zdôraznil však, že vec bude aj naďalej sledovaná, pričom po vrátení spisu z najvyššieho súdu bude žiadať zákonného sudcu o zaujatie stanoviska.

Sťažovateľka je toho názoru, že nečinnosťou okresného súdu boli porušené jej označené práva, pretože do podania tejto sťažnosti okresný súd *„nekonal o odvolaní sťažovateľa zo dňa 20.08.2013, ktoré sťažovateľ podal proti uzneseniu Okresného súdu Košice I, zo dňa 09.08.2013, ktorým súd uložil sťažovateľovi povinnosť uhradiť súdny poplatok za odvolanie vo výške 5.830,50 EUR“*.

Na základe skutočností uvedených v sťažnosti sťažovateľka žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo spoločnosti MobilStar, spoločnosť s ručením obmedzeným, Košice, [REDAKOVANÉ], sídlo: Napájadlá 2/A, 040 12 Košice, na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo mať účinný právny prostriedok nápravy pred národným orgánom podľa

čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn.: 26Cb/227/2009 porušené boli.

2. Okresnému súdu Košice I prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp.zn.: 26Cb/227/2009 v časti o zaplatenie súdneho poplatku vo výške 5.830,50 EUR za /predmet poplatku/ odvolanie, konal bez zbytočných prietahov.

3. Spoločnosti MobilStar, spoločnosť s ručením obmedzeným, Košice, priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 1.000,- EUR, ktoré jej je Okresný súd Košice I povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Košice I je povinný uhradiť spoločnosti MobilStar, spoločnosť s ručením obmedzeným, Košice trovy právneho zastúpenia v sume vyčíslenej v písomnom vyhotovení nálezu na účet právneho zástupcu spoločnosti MobilStar, spoločnosť s ručením obmedzeným, Košice do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy

podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Sťažovateľka v sťažnosti tvrdí, že nečinnosťou okresného súdu v napadnutom konaní o odvolaní sťažovateľky proti uzneseniu okresného súdu z 9. augusta 2013, ktorým súd uložil sťažovateľke povinnosť uhradiť súdny poplatok za odvolanie v sume 5 830,50 €, došlo k porušeniu jej označených práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru.

1. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

Pri výklade základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd zároveň osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. I. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Ústavný súd konštatuje, že sťažnosť v tejto časti bolo potrebné odmietnuť z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti. Z judikatúry ústavného súdu totiž vyplýva, že nie každý zistený prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 61/03, III. ÚS 372/09). V prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prieťahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (napr. II. ÚS 57/01, IV. ÚS 110/04), prípadne návrhu buď nevyhovел (napr. I. ÚS 11/00), alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (napr. IV. ÚS 221/05, III. ÚS 126/2010, I. ÚS 96/2011).

V prvom rade je potrebné zdôrazniť, že okresný súd v napadnutom konaní vo veci samej rozhodol rozsudkom z 21. mája 2013. Sťažovateľka namietala porušenie svojich práv postupom okresného súdu, len čo sa týka úkonov súvisiacich s podaným odvolaním proti rozsudku okresného súdu vo veci samej. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na to, že právny zástupca sťažovateľky, ktorý vystupoval aj v konaní pred okresným súdom, podal v mene sťažovateľky odvolanie vo veci samej bez toho, aby zaplatil príslušný súdny poplatok za podanie odvolania, hoci v zmysle § 5 zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov vznikla poplatková povinnosť za podané odvolanie už podaním samotného odvolania. Okresný súd vydal uznesenie o uložení súdneho poplatku

za odvolanie z 9. augusta 2013, proti ktorému podala sťažovateľka odvolanie, z dôvodu, že uznesenie vydala neoprávnená osoba súdna tajomníčka a že vec je nesprávne označená (vada spočívala v nesprávnom označení výšky žalovanej sumy, pozn.).

Ústavný súd v súčinnosti s okresným súdom zistil aj ďalšie relevantné skutočnosti, pre posúdenie veci, ktoré sťažovateľka opomenula uviesť vo svojej sťažnosti. Tou prvou je to, že sťažovateľka po podaní odvolania doručila 16. januára 2014 okresnému súdu podanie označené ako späťvzatie odvolania, na základe ktorého Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) rozhodol uznesením sp. zn. 2 Cob 176/2013 z 26. februára 2014 o zastavení odvolacieho konania. Proti označenému uzneseniu krajského súdu o zastavení odvolacieho konania podala sťažovateľka dovolanie, ktoré odôvodnila odňatím možnosti konať pred súdom. Okresný súd zaslal súdny spis pre účely rozhodovania o podanom dovolaní najvyššiemu súdu 11. júla 2014. Súdny spis sa vrátil okresnému súdu z najvyššieho súdu 22. septembra 2014 aj spolu s rozhodnutím najvyššieho súdu sp. zn. 3 Obdo 41/2014 z 29. júla 2014, ktorým zrušil uznesenie krajského súdu o zastavení konania.

Sťažovateľka však opomenula uviesť rozhodnú skutočnosť, že krajský súd zrušil uznesenie okresného súdu o uložení súdneho poplatku za odvolanie z 9. augusta 2013, a to uznesením sp. zn. 2 Cob 177/2013 z 26. februára 2014.

Pokiaľ ide o námietku sťažovateľky, že uznesenie o vyrubení poplatku vydala neoprávnená osoba (súdny tajomník, pozn.), ústavný súd konštatuje, že toto tvrdenie nezodpovedá skutočnosti. V zmysle § 9 ods. 3 písm. a) zákona č. 549/2003 Z. z. o súdnych úradníkoch v znení neskorších predpisov sudca môže písomne poveriť súdneho tajomníka konaním a rozhodovaním vo vymedzenom okruhu vecí podľa rozvrhu práce. Z rozvrhu práce okresného súdu pre rok 2013 je zrejmé (s. 90 rozvrhu práce), že súdna tajomníčka, ktorá vydala označené uznesenie o vyrubení súdneho poplatku, bola na to oprávnená.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že sťažovateľkou namietané prieťahy pri rozhodovaní o jej odvolaní proti uzneseniu okresného súdu, ktorým bol vyrubený poplatok za odvolanie, boli už v čase podania tejto sťažnosti neaktuálne, keďže

okresný súd v tejto súvislosti predložil krajskému súdu súdny spis aj s odvolaním sťažovateľky a krajský súd, ako už bolo uvedené, rozhodol o zrušení uznesenia okresného súdu ešte pred doručením tejto sťažnosti.

Ústavný súd v súvislosti s opísaným podávaním opravných prostriedkov účastníkom konania poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej v dôsledku uplatnenia procesných práv účastníkom konania neznáša zodpovednosť za predĺženie konania oprávnená osoba, ale zodpovednosť v takomto prípade nemožno pripísať ani štátnemu orgánu konajúcemu vo veci (III. ÚS 242/03, IV. ÚS 218/04). V súlade s touto judikatúrou preto dobu potrebnú na rozhodnutie o sťažovateľkou uplatnených procesných právach zohľadniť pri posúdení postupu okresného súdu a otázky, či došlo k porušeniu označených práv sťažovateľky, a ak áno, tak v akej miere, resp. intenzite.

Postup sťažovateľky v napadnutom konaní, najmä však nesplnenie poplatkovej povinnosti pri podaní odvolania, ako aj podanie odvolania proti uzneseniu okresného súdu o vyrubení poplatku za odvolanie, doručenie nejasného podania, v dôsledku ktorého krajský súd hodnotiac ho podľa obsahu dospel k záveru, že ide o späťvzatie odvolania a odvolacie konanie z tohto dôvodu zastavil, v kontexte ďalšieho využitia opravného prostriedku dovolania podaného sťažovateľkou proti uzneseniu krajského súdu o zastavení konania a následná žiadosť adresovaná okresnému súdu o oslobodenie od platenia súdneho poplatku ako reakcia na uznesenie okresného súdu z 17. októbra 2014, ktorým okresný súd opätovne rozhodol o poplatkovej povinnosti sťažovateľky za podanie odvolania bez toho, aby sťažovateľka priložila potrebné dokumenty na posúdenie majetkových pomerov sťažovateľky podľa názoru ústavného súdu, svedčí o tom, že práve v dôsledku postupu sťažovateľky došlo a aj naďalej dochádza k predlžovaniu napadnutého konania, za ktoré nenesie zodpovednosť okresný súd, preto dospel k záveru, že sťažnosť v tejto časti je zjavne neopodstatnená.

2. K namietanému porušeniu základného práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 ústavy

a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru postupom okresného súdu

Sťažovateľka porušenie označených práv v sťažnosti odôvodňovala a dávala do súvislosti s nečinnosťou, resp. postupom okresného súdu.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu všeobecný súd nemôže porušiť základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ak koná vo veci v súlade s procesnoprávnymi predpismi upravujúcimi postupy v občianskoprávnom konaní (m. m. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00). Takýmto predpisom je vo veci sťažovateľky zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších právnych predpisov.

Vzhľadom na záver ústavného súdu, že sťažnosť sťažovateľky v časti, ktorou namietala porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, bola vyhodnotená ako zjavne neopodstatnená, ústavný súd dospel k záveru, že neexistuje relevantná súvislosť medzi namietaným porušením označených práv z dôvodov uvádzaných sťažovateľkou a postupom okresného súdu v napadnutom konaní, preto sťažnosť v tejto časti bolo potrebné v rámci predbežného prerokovania odmietnuť z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti neprichádzalo už do úvahy rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky uplatnených v petite jej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. apríla 2015